

Faludi Ferenc összes költeménye

Faludi Ferenc összes költeménye - 66 oldal/535 KB, formátum: PDF

Értékelés: Még nincs értékelés

Ár:

Változat ár módosító:

Alapár, áfával együtt:

Ár kedvezménnyel, ÁFÁ-val:

Fogyasztói ár kedvezménnyel:

Fogyasztói ár:

Fogyasztói ár áfával nélkül:

Kedvezmény:

Áfa összege:

[Tegye fel kérdését a termékhez!](#)

Gyártó: [Mercator Stúdió](#)

Leírás

Faludi Ferenc összes költeménye - 66 oldal/535 KB, formátum: PDF

[Ide kattintva a könyv ingyenesen letölthető!](#)

Faludi Ferenc (1704-1779)

Ezt a verssort: *Fortuna szekerén okosan ül* - azok is ismerik, akik nem tudják, hogy Faludi Ferenc írta, sőt azt sem tudják, hogy 1704-től 1779-ig élt egy Faludi Ferenc nevű igen jó költő. Ugyanezek és még ezeknél is többen használják az olyan szavakat, mint *zsebóra* vagy *napirend* vagy *nyelvboltás* - és eszükbe sem jut, hogy ezeket a szavakat ki kellett találni, és ugyanez a XVIII. századbéli Faludi Ferenc találta ki, hogy a megfelelő német vagy olasz vagy francia szavakat magyarul kifejezhesse. De még az irodalomban járatos elmék jó részében sem jelent többet Faludi Ferenc neve, mint hogy ? volt az egyike ama ritka írónak, akik a kuruc kor után és a felvilágosodás eljöttéig magyarul írtak, jórészt nem idehaza, hanem külföldön. Az azonban már alig-alig él a köztudatban, hogy amikor Bessenyei fellépésével erőteljesen indul meg a felvilágosodás jegyében újrászülető magyar irodalom, akkor írónk, költőink, akik kezdetben vajmi keveset tudnak saját hazai elzmenyeikről, az aggastyánként még él? költ? és m?fordítót nagyra tartják, sok mindenben példaképüknek tekintik, s a politikailag tartózkodók ugyanúgy tisztelik, mint a haladó Bessenyei vagy a forradalmár szellem? Bacsfányi. A maradiak becsülik benne hitbuzgó papot, a mértéktartást dics?ít? moralistát; a haladók becsülik benne a nyelv, a stílus, a verselés pártatlan m?vészét, a nemzeti költészet újjászületésének el?futárát. Jezsuita oldalról nézve ? az utolsó jelentékeny magyar barokk prózaíró: vele fejez?dik be, ami Pázmánnyal kezd?dött. Az

antiklerikális felvilágosodás oldaláról nézve ? az els? magyar rokokó költ?: vele kezd?dik az, ami Verseghyben folytatódva vezet a szentimentális költészethez, az almanachlírához, Bajzáékhoz. De a romantika és 1848 fel? tekintve: az ? költészetével kezd?dik az a tudatos népiesség is, amely az Orczyféle kissé konzervatív, kissé felvilágosodott úri népiességen át Kisfaludy Károly, Vitkovics Mihály és Czuczor Gergely egyre plebejusabb népiességének útján majd Pet?fihez vezet. Ennyib?l pedig nyilvánvaló, hogy jelentékeny, fontos irodalmi jelenségr?l beszélünk, amikor Faludi Ferenc emlékét idézzük.

A kuruc háborúk idején született, csatazaj közepette Németújvárott, amelyet éppen Károlyi Sándor ostromolt, és a császáriak védtek. Az apa a Batthyány grófok tisztartója volt, helyzeténél és érzelmeinél fogva labanc, de az anya rokonsága ott harcolt a kurucok soraiban. Faludi együtt örökölt kuruc és labanc hagyományt, és id?vel kialakuló lelki összhangjában kibékítette ezt az ellentétet is. Tudott ? úgy jó katolikus lenni, hogy ne zárkózzék el a haladó eszmék el?l sem. Tudott ? úgy külföldi állomáshelyeken fontos egyházi funkciókat betölteni, hogy közben legf?bb gondja a magyar nyelv m?velése és gazdagítása legyen; tudott ? úgy h? lenni a császári-királyi udvarhoz, hogy bíráló hangon övön az udvari élet léhaságától, és tudott úgy konzervatív lenni, hogy a haladók is lelkesedjenek érte.

K?szegen, Sopronban, majd Grazban tanult; a jezsuiták tanítványa, majd maga is - miután filozófiai doktorátust szerez - felszentelt jezsuita páter lesz. Tud hatásosan, színesen, s?t szórakoztatónan prédikálni magyarul, latinul és németül; kés?bb hosszú római tartózkodása alatt jól megtanult olaszul is, de jól érti a franciát is, és alighanem olvas spanyolul is. Mindehhez egész életében szakadatlanul olvas, tanul: teológiai és filozófiai m?veltsége mellett otthonos az ókori ismeretekben is, kora új tudományaiban is. És szakadatlanul izgatja a nép nyelve. Itthon is, külföldön is eljár a falvakba, közvetlen modorával és emberismeretével beszédre, s?t beszélgetésre bírja a parasztokat, hogy megismerje az él?beszéd izes kifejezéseit. Tapasztalatait feljegyzí, és amit idegen nyelven hall, azt azonnal megpróbálja kifejezni magyarul. Ha nincs rá szó, csinál. Így lesz a nyelvújításnak is fontos el?futára.

Fiatalkorától fogva magas egyházi tisztségeket tölt be. Miután Bécsben, Grazban és Linzben volt hitszónok, ? lesz az egyik vezetője a bécsi Pazmaneumnak, majd öt évig Rómában a Szent Péter-bazilika gyóntatója - nála magyarul nyelven is lehet gyónni. Utána évekig a bécsi Theresianum igazgatója, és egy ideig nyomdaigazgató. Ezután a k?szegi jezsuiták rektora, majd a pozsonyi rendház könyvtárosa, és a gimnázium igazgatója. Amikor a jezsuita rendet feloszlatták, visszavonul a Batthyányak birtokán lev? Rohoncra; már apja is a Batthyányak szolgálatában állt, a nagybirtokos família mindvégig pártolta a Faludi családot, tisztelte a költ?t is. Batthyányék Rohoncon szegényházat tartanak fenn a messze környék nyomorékjai és elaggottjai számára; ennek a maga korában igen humánus és haladó szociális intézménynek az irányítását vállalja el a már id?s korú költ?; ezt a végs? igazgatói feladatot is lelkiismeretesen tölti be öt év múlva bekövetkező haláláig.

Élete tehát szinte személytelen papi élet, de tele szellemi izgalommal és sok világlátással. Szenvedélye a der?s élethez szükséges mértéktartó erkölcs hirdetése, a magyar nyelv fejlesztése és a játék a költ?i formákkal.

Erkölcisi célkit?zését szolgálják m?fordításai. A korában divatos, még er?sen barokk szellem? moralizáló m?veket fordítja magyarra, de ezek csak részben fordítások, részben szellemes átdolgozások. Általában nem szó szerint tolmácsol, hanem amit olvasott, azt újra elmondja magyarul, hozzáf?zve saját észrevételeit. Pázmány izes és gazdag nyelvével folytatja, de fordulatai kecsesebbek, már megérintette ezeket a mondatokat a rokokó szelleme. A *Nemes ember*, a *Nemes asszony*, az *Udvari ember*, majd id?sebb korában a *Nemes úri* és a *Szent ember*, tartalmukat tekintve nem eredeti m?vek, de tálalásuk módja nagyon eredeti. Manapság kit?n? képet kapunk bel?lük mindarról, ami a XVIII. század derekán, a felvilágosodás el?estéjén nálunk a moralizáló elméket izgatta. Utolsó fordításkötete pedig - a *Téli éjszakák* - különböz? külföldi szer?kt?l származó novellák gy?jteménye, a rokokó ízlés példatára. Itt túllépett a moralizáláson, világi izgalmasságokkal szórakoztatja az olvasókat.

Számunkra ennél érdekesebb fennmaradt jegyz?könyve, amelyben összevissza jegyzi fel, ami érdeklí. Ebb?l tudjuk, hogy mennyire figyelt az akkori modern irodalomra, például Goldoni komédiáit is szereti, és izgalommal tanulmányozza az akkoriban felfedezett *Halotti beszédet*, amelynek ? volt az els? kiolvasója. Ebb?l a jegyz?könyvb?l ismerjük tevékeny érdekl?dését a népi nyelvfordulatok iránt. Ha új szót hall, felírja, magyarázgatja.

És mindez háttér a költ?höz. Nem írt sok verset, vagy legalábbis keveset tartott meg. Alig negyven költeményét ismerjük. De ezek a m?gond és a formabravúr remekei. Érdekes, hogy alig van egyházas vonatkozásuk. Világi versek, tele érzellemmel, humorral, kedélyes bölcsességgel, népies fordulatokkal. Könnyed kecsességükben már nincs semmi a barokk ünnepélyesség?l - ízig-vérig rokokó költészet. Rokokó pásztorok élnek itt a természet öln. A történeteknek allegorikus jelentésük van. A népi nyelv azonban mégis közelebb hozza a valósághoz ezt a stilizált világot, kizárólag hangsúlyos verselés és a XVIII. század végén kezd?d? újfajta verselési törekvések között Faludi költészete a legfontosabb verstani állomás. S míg prózai m?fordításai mára már csak stílustörténeti emlékek, versei ma is élnek, s egynehány költeménye mulhatatlanul beletartozik minden magyar antológiába.

Versformakészlete igen gazdag, noha tudatosan távol tartja magát a deákos formáktól. Érdekes, hogy ennek ellenére a deákosok egy része - Révai, Rájnis - mennyire tiszteli, és igyekszik tanulni t?le. Faludi tudatosan keresi az összhangot a magyar népies és a nyugat-európai ritmika között. Igyekszik magyaros-hangsúlyossá változtatni az id?mértékes formákat, és ezzel önkéntelen el?futára lett legújabb verstani törekvéseinknek is. A híres sorban - *Fortuna szekerén okosan ülj* - tulajdonképpen a magyar hangsúlyos daktilusokat valósította meg. A régi magyar, kizárólag hangsúlyos verselés és a XVIII. század végén kezd?d? újfajta verselési törekvések között Faludi költészete a legfontosabb verstani állomás. S míg prózai m?fordításai mára már csak stílustörténeti emlékek, versei ma is élnek, s egynehány költeménye mulhatatlanul beletartozik minden magyar antológiába.

Forrás: Heged?s Géza: A magyar irodalom arcképcsarnoka

Vélemények

Még senki sem nyilvánít véleményt err?l a termék?l.

